

Egy ház alapja nem a földben, hanem az asszonyban van

Találmányi díjalap számítása, alapja, csökkentő és növelő tételek

dr. Marácz Miklós, Egis Gyógyszergyár Zrt.

Szolgálati találmány: az alkotó munka és a találmányból eredő bevétel közös érdek, mely összetartja a feleket

“La casa no se reclina sobre la tierra, sino sobre una mujer.”
—Mexican proverb

Források:

- Fővárosi Törvényszék **3/A.P.20.283/2020/110.** számú ítélete (57 oldal)
- Fővárosi Ítéltábla **8.Pf.20.527/2022/12.** számú ítélete
- Kúria **Pfv.IV.20.530/2023/2.** számú végzése

(mind elérhető a Bírósági Határozatok Gyűjteményében:
<https://eakta.birosag.hu/anonimizalt-hatarozatok>, illetve a JogTárban)

Az előadásnak nem tárgya a licenz díjkulcs, sem a fedési hányad, csak a találmányi díjalap.

Találmányi díj, Szt.

- 13. § (1) A szolgálati **találmány értékesítése** esetén a **feltalálót találmányi díj** illeti meg
- 13. § (2) A szolgálati találmány értékesítésének kell tekinteni a) a találmány **hasznosítását** (19. §), ideértve a **hasznosításnak előnyös piaci helyzet teremtése vagy fenntartása érdekében történő mellőzését is;**
(...)

A kérdés alapjául szolgáló tényállás röviden

Felperes feltaláló, alperesi szabadalmas volt munkavállalója. A perrel érintett négy külön szabadalom oltalmi köre koleszterinszint csökkentésére alkalmas gyógyszer hatóanyagra, illetve annak előállítására terjed ki.

Találmányi díjigények:

Amit szabadalmas
felajánlott (N):

A kérdés alapjául szolgáló tényállás röviden

Találmányi díjigények:

Amit szabadalmas felajánlott (N):

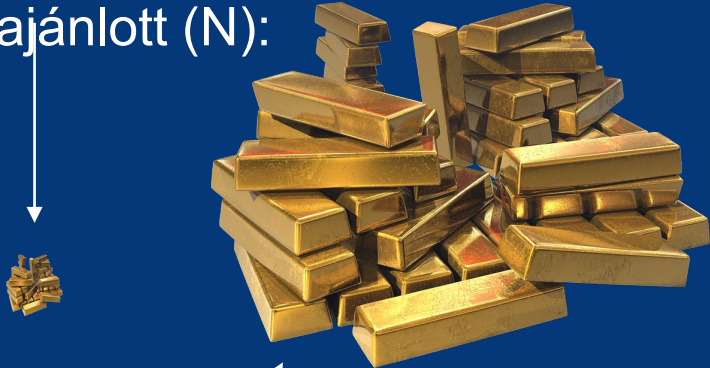
Amit feltaláló igényelt (75N):

A kérdés alapjául szolgáló tényállás röviden

Találmányi díjigények:

Amit szabadalmas felajánlott (N):

Amit a bíróság megítélt (6N)

Amit feltaláló igényelt (75N):

Találmány értékesítések:

I. USA-n kívül:

- Gyártás
- Termékértékesítés
belföldön
- Termékértékesítés
külföldön kapcsolt
vállalkozásokon keresztül

Hasznosítási engedély,
licenz nincs

I. Találmányi díj számítása USA-n kívüli, „hagyományos” találmány értékesítés esetén:

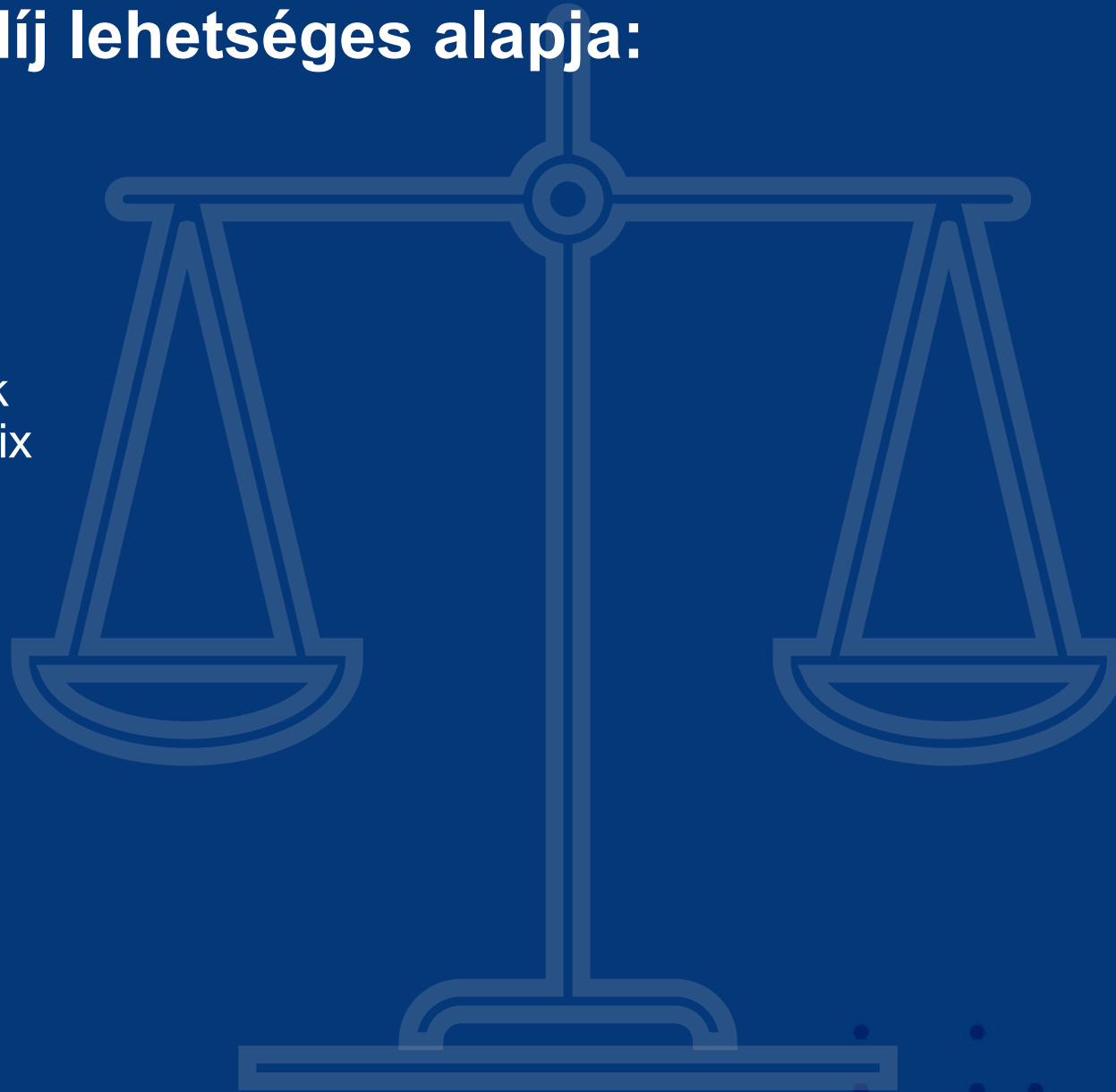
*Szt. 13.§ (7) A hasznosítás ellenében járó **találmányi díjnak arányban kell állnia azzal a díjjal, amelyet – a találmány tárgya szerinti műszaki területen kialakult licencforgalmi viszonyokra figyelemmel – szabadalmi licencszerződés alapján a találmány hasznosítására adott engedély fejében a munkáltatónak, illetve a hasznosító szabadalmastársnak fizetnie kellene** [licencia analógia]*

Fővárosi Törvényszék [101]: A **TELJES NETTÓ ÁRBEVÉTELBŐL KIINDULVA EGY OLYAN FIKTÍV LICENCIAHELYZETET KELL MODELLEZNI, AMELYBEN A TALÁLMA NYT AZ ALPERESI MUNKÁLTATÓ MINT LICENCVEVŐ A FELPERESI FELTALÁLÓ MINT LICENCADÓ ENGEDÉLYE ALAPJÁN HASZNOSÍTANÁ**

Találmányi díj lehetséges alapja:

Fix összeg:

- Találmányi díjnak nincs alapja, az fix összeg
- Aszimmetrikus kockázatviselés
- Licenzvevő kockázata

Találmányi díj lehetséges alapja:

Fix összeg:

- Találmányi díjnak nincs alapja, az fix összeg
- Aszimmetrikus kockázatviselés
- Licenzvevő kockázata

Profit:

- Találmányi díj alapja a licenzvevőnél realizálódó profit, hasznos eredmény – mely licenzvevő döntésén alapul (pénzügyi politika, gazdasági döntések stb.)
- Aszimmetrikus kockázatviselés
- Licenzadó kockázata

Találmányi díj lehetséges alapja:

Fix összeg:

- Találmányi díjnak nincs alapja, az fix összeg
- Aszimmetrikus kockázatviselés
- Licenzvevő kockázata

Árbevétel:

- Hasznosításból eredő teljes nettó árbevétel megosztása
- Közös és kölcsönös kockázatviselés
- Előnyös abban az esetben, ha a felek függetlenek, nincs ráhatásuk a másik pénzügyi gyakorlatára
- Költségekkel csökkentve

Profit:

- Találmányi díj alapja a licenzvevőnél realizálódó profit, hasznos eredmény – mely licenzvevő döntésén alapul (pénzügyi politika, gazdasági döntések stb.)
- Aszimmetrikus kockázatviselés
- Licenzadó kockázata

Milyen költségek vonhatók le általában?

Költségek mértékét, jellegét bírósági könyvszakértő állapította meg. Ám mi vonható le?

- ◆ *Szabadalmas hasonló szerződésai*: felek között szokásos megállapodás
- ◆ *ISZT-6/2012. sz. szakvélemény*: termék értékesítésével közvetlenül összefüggő költségek:
  - Csomagolás
  - Üzemi raktározás
  - Vám
  - Kimenő fuvar költség
  - Konzignációs raktárak költsége
  - Biztosítási díj
- ◆ *Royalty Range adatbázis*: kereskedelmi költségek (pl. csomagolás, raktározás, vámterhek) tipikusan levonhatók, e fölött már nagy a szórás

Milyen további költségek vonhatók le jelen esetben?

A Fővárosi Törvényszék részletesen megindokolta, hogy a jelen ügy jellegzetességeire tekintettel milyen további költségek vonhatók le:

- ◆ *Kutatás-fejlesztés és törzskönyvezés költségei:* a modellezett fiktív jogviszonyban alperes munkáltató mint licenzvevő jelenik meg. A K+F, törzskönyvezési költségek jellemzően nem terhelik a licenzvevőt, mert „kész” terméket kap, azokat a licencadó oldalára kell telepíteni.
- ◆ *Iparjogvédelmi költségek:* a már megalkotott, lajstromozott szellemi tulajdont hasznosító licenzvevőt jellemzően nem terhelik az iparjogvédelmi költségek (hivatali díjak, ügyvivők költsége, oltalomszerzéshez szükséges ráfordítások).

Milyen költségek NEM vonhatók le?

- *Termék előállításához közvetlenül kapcsolódó költségek:* szűkített önköltség, közvetlen anyagköltség, bérköltség, karbantartás
- *Termék előállításához közvetetten kapcsolódó költségek:* termelésirányítási költségek, energia, minőségirányítás, általános menedzsment és adminisztráció
- *Beruházási költségek*
- *Marketingköltségek*
- *Találmányi díjak:* ugyan logikailag az iparjogvédelmi költség része lenne, ám egyes feltalálóknak kifizetett találmányi díjak és céljutalmak nem lehetnek a más feltalálók részre fizetendő díjazást csökkentő költségek, ez a feltalálók igazságtalan megkülönböztetését jelentené

Találmány értékesítések:

I. USA-n kívül:

- Gyártás
- Termékértékesítés
belföldön
- Termékértékesítés
külföldön kapcsolt
vállalkozásokon keresztül
(transzferár)

Hasznosítási engedély,
licenz nincs

II. USA-n belül:

Hasznosításnak előnyös piaci
helyzet teremtése vagy
fenntartása érdekében
történő mellőzése

A szabadalommal kapcsolatos árbevétel elérése közös érdek
– akár hasznosítással, akár annak mellőzésével.

II. USA-n belül: hasznosítás mellőzése

Mi lett volna, ha... ?

Hogyan állapítható meg, hogy az eljárással érintett több szabadalom közül melynek hasznosításától tartózkodtak a felek? Két szabadalom megvalósulása nem volt vitatott, ám egy harmadiké igen.

A bíróság megvizsgálta a termék FDA törzskönyvi dokumentációját, majd vegyész szakértő bevonásával vizsgálta meg a tényleges gyártási eljárást – megállapította, hogy a gyártási eljárásban megvalósult a vitatott szabadalom hasznosítása, ám az FDA törzskönyvi dokumentációban szereplő eljárást követve nem valósult volna meg.

A törzskönyvi dokumentáció módosítható, a bíróság valószínűnek látta, hogy USA szállítás esetén a szabadalom hasznosításra került volna, így a vitatott szabadalom hasznosításának mellőzését is bizonyítottnak látta.

II. USA-n belül: hasznosítás mellőzése

Találmányi díjalap

Jelen esetben is árbevétel-megosztáson alapuló fiktív-licenciahelyzet alkalmazandó, mert a felek egymáshoz való viszonya azonos, mint az USA-n kívüli hasznosítás esetén.

A szerződésekre, számlákra, az eset összes körülményére tekintettel a külföldi partnertől kapott díjat árbevételnek és nem licenszdíjnak tekintette a bíróság. Találmányi díjalap a hasznosítás mellőzése fejében kapott teljes díj (árbevétel).

Milyen költségek vonhatók le?

SEMMI.

A termék értékesítésével közvetlenül összefüggő költségek nem értelmezhetők hasznosítás mellőzése esetén.

K+F, iparjogvédelmi, egyéb költségek pedig már levonásra kerültek a tényleges gyártás, értékesítés (USA-n kívüli hasznosítás) esetén.

Végeredmény

A Fővárosi Törvényszék ítéletét a Fővárosi Ítéltábla érdemben helybenhagyta.

A jogerős határozat ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmet a Kúria elutasította.

**Köszönöm
a figyelmet!**